

af Ministeren, naar der blev givet Bevilgning dertil, indkaldes til at adspørges om forskellige kirkelige Spørgsmaal. Saaledes som Lovforslaget nu foreslaas affattet, er det ikke længere en Kommission, om man saa kan kalde det, som indkaldes til at afgive et Forslag til en Kirkeforfatning, men Udvalget indgaar som ligestillet med Menighedsraadene i det, som man dog kan kalde Begyndelsen til en Kirkeforfatning, hvad nu Lovforslaget om Menighedsraad og om det kirkelige Udvalg er. Det er for mig en Sag af saa stor Betydning, at jeg af den Grund kan gaa med; af den Grund kunne vi fra vor Side føle os trygge ved det Forslag, som vi ere enedes om.

Hermed skal jeg anbefale Lovforslaget til Vedtagelse, saaledes som det er indstillet af de 15 Medlemmer.

Matzen: Jeg tillader mig paa det Mindretals Vegne, som har stillet det andet Forslag, at anbefale dette paa det bedste til det høje Ting, og jeg skal henvise til Begrundelsen deraf i den Betænkning, som er afgiven af Landstinget.

Angaaende Loven om Menighedsraad, til hvilken ogsaa adskillige ærede Medlemmer, hvoriblandt den ærede Ordfører, som nu forsvarede dette Forslag, have givet deres Tilslutning, skal jeg udtale, at det Standpunkt, vi have indtaget, finde vi ingen Grund til at fravige. De Grunde, som have været bestemmende for den ærede Ordfører og hans Meningsfæller, have ikke i nogen Henseende været afgørende for os. Jeg maa til Støtte herfor i Korthed minde om den historiske Gang med Hensyn til disse Lovforslag.

Vi vedtog i 1903 Forslag til Lov om Menighedsraad, men kun som Følge af, at der tillige blev vedtaget Forslag om et kirkeligt Udvalg. Det var altsaa Forudsætningen fra begge Sider, fra Regeringens og Landstingets Side, at man ikke skulde vedtage Loven om Menighedsraad, uden at man tillige blev enig om, at der skulde træffes Foranstaltninger til Tilvejebringelsen af den Folkekirken i Grundloven tilsagte Forfatning. Det var altsaa navnlig som Fundament for Valget til en saadan Forfatning, at man gik ind paa at tage Menighedsraadene. Man gik saa tillige ind paa at lade dem fungere som saadanne i de 6 Aar, fordi man gik ud fra, at i den Tid kunde der tillige foretages, hvad der var nødvendigt, for at skaffe Folkekirken en Forfatning. De 3 Aar kunde det kirkelige Udvalg anvende til at udarbejde dem, saa havde Rigsdagen 3 Aar til at

vedtage dem. Men hvorledes gik det saa? Ja, det kirkelige Udvalg fuldbyrdede sin Gerning; i Februar 1907 bleve de Lovforslag, som det havde udarbejdet, med Løven om Folkekirken Forfatning i Spidsen indsendte til Kultusministeriet. Det er da en Selvfølge, at Meningen ikke var den, at nu skulde de Lovforslag henlægges i Arkivet og samle Støv, og der skulde ikke gøres videre ved dem. Naar man overhovedet vedtog denne Lov om det kirkelige Udvalg, om Udarbejdelse af Forfatningen, var det selvfølgelig Forudsætningen, at saa skulde disse Lovforslag forelægges for Rigsdagen; de 3 Aar, der vare tilbage, skulde Rigsdagen have til at behandle dem. Det var en given Forudsætning fra alle Sider; man nedsætter dog ikke et Udvalg for at lægge Lovforslagene hen og ikke fremme dem. Men hvorledes stillede Regeringen sig saa? Ja, det varede saamænd fra Februar 1907 til 18. December 1908, før den viste sig. Og hvad kom der saa? Forslag til Lov om Forlængelse af Lov om Menighedsraad af 15. Maj 1903. Det var det hele. Fra Februar 1907 til December 1908 havde de ikke i Ministeriet gjort noget som helst for at være i Stand til at fremlægge de paagældende Lovforslag, de havde kun fremlagt Forslag om Forlængelse af Menighedsraadsloven. Det var dog aabenbart af Motiverne, at man erkendte, at der var en Forpligtelse, at det var en Forudsætning; i alt Fald kom man med adskillige Undskyldninger; hvorfor man ikke fandt det betimeligt i Øjeblikket at fremlægge dem. Det var for Resten væsentlig de samme, som vi hørte gaa igen i den nuværende højtærede Kultusministers Udtalelser ved Sagens anden Behandling, men saa vidt jeg ser, vedrørte egentlig ingen af disse Udtalelser selve Hovedlovforslaget om Kirkeforfatningen; de angik kun Valg af Præster og Provster o. s. v., med Hensyn til Lønningslove o. s. v., alt det, som i og for sig slet ikke kommer selve Forfatningsloven ved, og det lykkedes saa ikke at faa noget færdigt. Og hvad saa? Saa hørte vi ikke noget før den 20. Oktober 1909, da der kom et andet Forslag, og det var igen om Forlængelse af Menighedsraadsloven. I den mellemliggende Tid havde vi haft mange andre Love at behandle, men saa vidt jeg ved kunde Ministeriet dog ikke være optaget hverken af Forsvarslove eller andre saadanne Love. Det havde altsaa haft god Tid til at forberede, behandle og gøre de Lovforslag færdige, som de den 18. December 1908 sagde, de maatte udarbejde, men som de